

Posudek oponenta na diplomovou práci Jany Perníkové

Magisterská diplomová práce Jany Perníkové „Vzájemné ovlivňování světské a duchovní hudby v období renesance“, KHV PedF UK 2012, patří na pedagogických fakultách k menšině prací, které se věnují čistě hudebně-historickému tématu. Vzhledem k tomu, že autorka má k interpretaci hudby vybraného období osobní vztah (o čemž svědčí audio přílohy předložené práce) a žádná ucelená monografie v českém jazyce přímo k tomuto tématu neexistuje, volbu tématu považuji za vhodnou a přínosnou.

Práce postupuje metodicky dobře od obecného ke konkrétnímu – v rámci šesti kapitol autorka postupně pojednává o době renesanční z hlediska obecné historie, kulturního a hudebního vývoje, dále vymezuje pojmy duchovní, liturgické a světské hudby, zařazuje kapitolu o vzájemném vlivu duchovní a světské hudby a předkládá vlastní analýzu vybraného duchovního díla se světským tématem (G. Dufay: Missa L'homme armé). Pouze poslední kapitola věnující se vlivu hudby na člověka zde působí poněkud nepatříčně.

Vzhledem k povaze i náročnosti tématu, základní metodický přístup se musí odvíjet od prostudování relevantní literatury a zhodnocení možných zdrojů. V předložené práci se bohužel tento krok zdá být poněkud přeskočen: vycházet převážně z jedné knihy (N. Hřčková), která je svým charakterem souhrnnou a tedy spíše odrazovou literaturou, je pro zpracovávání DP nedostačující. Z uvedené bibliografie navíc vyplývá, že autorka zcela pominula cizojazyčnou literaturu a české časopisecké články předních odborníků (Petr Daněk, Jaromír Černý aj.). Co se týče samotné práce se zdroji, autorka volí přiměřené využití poznámkového aparátu a citací, snad jen na s. 45-6, kdy uvádí 6 parafrázovaných odstavců za sebou, je poněkud nadbytečné.

Vlastní text práce je psán čtivě (zvláště ve třech vstupních kapitolách) a zahrnuje řadu zajímavých informací. Bohužel však také obsahuje jisté nepřesnosti a nejednoznačná tvrzení. (L'homme armé jako „nejpopulárnější“ píseň renesance (s.5), „nejsilnější“ podnět ke zkoumání renesance (s.12), „Středověký hudebník skládal „absolutní“ hudbu v tom smyslu, že na text bral malý ohled“ (s.25), chaotické určení doby, o níž se mluví – dříve x v nové éře x kdysi... kdy tedy? (31), „Jednotlivé části ordinaria nezazníávají v rámci liturgie jednou...“ (37), Ottaviano Petrucci jako vynálezce nototisku (43) apod.)

Hlavní těžiště práce si čtenář slibuje od 4. kapitoly. Dle jejího názvu zde dojde k vysvětlení prolínání, blízkosti a přirozené koexistence světské a sakrální hudby. Koncepce kapitoly však vychází z popisu a souhrnu forem a druhů v jednotlivých etapách renesanční doby, chybí zde hlubší propojení informací a snaha o vytvoření vlastního závěru. Je zjevné, že autorka prostudovala problematiku vytyčeného tématu snaživě, ale v této formě kapitola působí jako kompilace sesbíraných faktů. Je však nutno vyzdvihnout, že se autorka ve svém tématu orientuje a užívá i méně běžné odborné výrazy (qualis, diskantová sazba, appogiatura, pendant ad.)

Pátá kapitola se věnuje analýze vhodně vybrané skladby (mše *L'homme armé* G. Dufaye), zabývá se však téměř výhradně tematicko-motivickou prací s cantem firmem, což není hlavním tématem práce. Rozbor, ač v tomto ohledu se snahou o důslednost, tak nevypovídá o ústřední otázce DP, tedy o skutečném vzájemném ovlivňování světské a duchovní hudby.

Co se jazykové stránky týče, magisterská práce má být příkladem kultivovaného formulování odborného textu, včetně jeho pečlivého vypracování do konečné podoby spisu se všemi detailními formálními

náležitostmi. Proto výrazy jako „vzhůru nohama“ (s.37 – výraz pro symetrii podle horizontální osy) či „možná to všechno spustil...“ (s.32) nepovažuji za vhodné.

Další chyby a překlepy: shoda přísudku s podmětem („moteta byly“ - s.40), chybějící čárky (s.11, 13, 33, 37, 38, 41), chybějící písmeno (např. 26: a cappella, dále s. 20, 49), nevhodně použitá zvrtná vazba (mnohokrát, např. „vyhledávaly se rukopisy“, „Agnus Dei se zkrátilo“...), nejednotné psaní jména J. Desprez, typografické chyby (jedinopísmenné předložky na konci řádku, špatné používání pomlčky a spojovníku, žádné rozlišení názvů děl od běžného textu).

Závěrem bych doplnila, že za nejcennější složku považuji audio-přílohy, kde autorka zúročuje svou hudebně-praktickou erudici. Z nahrávek je patrné, že interpretace děl vybraného období patří k autorčiným silným stránkám a dokáže též uvádět teoretické znalosti do praxe.

Hodnocení: dobře

Další dotazy pro diskusi a doplňující otázky:

- 1) Upřesnit obsah prvního odstavce na s. 25, zvláště větu: „Středověký hudebník skládal „absolutní“ hudbu v tom smyslu, že na text bral malý ohled.“
- 2) Vysvětlit pojem „svátostina“? (28)
- 3) Jak se nazývaly instrumentální přepisy vokálních skladeb? (23)
Jak se nazývají imitace v párech u J. Despreze? (36)

PhDr. Magdalena Saláková

Katedra hudební výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy

3. září 2012